

ඉවසීමෙන් ඉවසමු

දිවුලපිටිය, බලගල්ල සරස්වතී මහ පිරිවෙනෙහි ආචාර්ය
ගෞරව ශාස්ත්‍රචේදී
පහලගම ධම්මික හිමි

විෂම ගති පැවැතුම් බහුල පුද්ගලයන් වෙසෙන සමාජයක යහපත සෙත ශාන්තිය අභිවෘද්ධිය උදෙසා කටයුතු කරන අතර තවත් විටෙක දූෂණ භීෂණ මංපැහැරීම් මංකොල්ලකෑම් මරණ වැනි පවිටු මානසිකත්වයෙන් ජීවත්වන අය ද දක්නට ලැබේ. මෙම විෂමකාරී බවට ප්‍රමුඛතම හේතු සාධකය වන්නේ ඔවුනොවුන්ගේ ජීවන පරිසරය මෙන් ම මානසික මට්ටමයි. කුඩා කාලයේ දී කෙනෙකු සැකසෙන පරිසරය බෙහෙවින් ඔහුගේ වත්මන් ක්‍රියා කලාපයන්ට බලපානු ලබයි. හොඳ ගුණවත් සත්පුරුෂ දෙමාපියන්ගේ දාරක ප්‍රේමය මත ගොඩනැගුණහොත් යම් අයෙක් වන්නේ නම් ඔහු තුළ සමාජමය වශයෙන් හිතකර තත්ත්වයන් පෙන්නුම් කරයි. ඉන් අනතුරුව සමාජ කණ්ඩායම්, නිසි අධ්‍යාපනය, වෘද්ධත්වය, නිලතල තනතුරු වගකීම් යන දෑ සමඟ නැණවත්කම සමඟින් ම ගුණවත්කම ඇති පුද්ගලයකු නිර්මාණය වෙයි. ඔහු ඉක්මනින් නො කිපේ. නමුත් හැදුනු වැඩුනු පරිසරය ආරය දෙමාපියන් අධ්‍යාපනය යන දෑ අසම්පූර්ණ වූ අය බෙහෙවින් සමාජමය වශයෙන් අහිතකර ලෙස ජීවත්වන අවස්ථා දක්නට ලැබේ. එය කෙසේ වෙතත් මේ සියලු දෑ තමාගේ පුද්ගල ශක්තියෙන් මෙන් ම තම ස්වච්ඡන්දතාව හෙවත් සිතා විමසා කටයුතු කිරීමේ හැකියාවෙන් දෙමාපියන්, පරිසරය ආරය අධ්‍යාපනය යන දෑ කෙතෙක් අවහිර වුවත් ඒවා අභිබවා නිර්මිත සත්පුරුෂයන් ගුණවතුන් අපට හමුවන අවස්ථා ඇත. යම් කෙනෙකුගේ තත්ත්වය දෙමාපියන්, ගුරුවරුන්, ආරය, අධ්‍යාපනය හා සමාජ තත්ත්වයන් නිර්ණය කිරීමෙහිලා පුද්ගලයා සතු ඉවසීම ප්‍රධාන සාධකයක් වෙයි.

පුද්ගලයා කේන්ද්‍ර කොට ගෙන ඉවසීම විවිධ සීමා මායිම් සිසාරා ගමන් කරනු ලබයි. විටෙක අන්‍යයන්ගේ මතවාද, තවත් විටෙක රෝගාබාධ තාඩන පීඩන ජීවත්වෙන පරිසරයේ විවිධ කාලගුණික හා දේශගුණික වෙනස්වීම් ආදී සියලු කාරණා ඉදිරියේ දරාගැනීම අකම්පිතව සිටීම ඉවසීම නම් වෙයි. පුද්ගලයාගේ මානසිකත්වය මූලික කාරණය වී යම් යම් සංසිද්ධීන් නිසා ඉවසීම දෙදරා යන ස්ථාන හමුවෙයි. අංගුත්තර නිකායේ තික නිපාතයේ දී පුද්ගල මානසිකත්වයේ ස්වභාවය අනුව ලොව ජීවත්වන පුද්ගලයන් විවිධ කොට්ඨාශවලට බෙදා පෙන්වයි. "තයො මේ හික්ඛවේ පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං කතමේ තයො අරුකුපචිත්තො පුග්ගලො විජ්ජුපමචිත්තො පුග්ගලො චජිරුපචිත්තෝ පුග්ගලො" යනුවෙනි. වණයක ස්වභාය වන්නේ ලේ සැරව නිතර එයින් වැගිරීම හා අධික වේදනාව දැනීමය. එබඳු සිත් ඇත්තා නිතර කිපෙයි. කෝපාන්විතව කටයුතු කරයි. නොසතුට ප්‍රකාශ කිරීම සුපුරුදු කාර්යක් සේ සිදුකරයි. බෙහෙවින් අසුබවාදය සියලු ම කාර්යන්හි දී මූලික කරගනී. ආකල්ප සෘණාත්මක වෙයි. යෑමේ දී සිටීමේ දී හිදීමේ දී නිදාගැනීමේ දී නොනිදා සිටීමේ දී ද්වේෂයෙන් කටයුතු කරයි. ගමන් කරන අතරතුර කකුල පොළොවේ වැදුනු විට පවා පොළොවෙන් පළිගත යුතුය, යන සිතුවිලි වහා සිතේ ක්‍රියාත්මක වෙයි. මෙම සිතුවිලි ඇති අය අරුකුපම පුද්ගලයන් වශයෙන් හඳුන්වනු ලබයි. විසුද්ධිමාර්ගයේ දී සමස්ත පුද්ගලයන් ම වර්ත වශයෙන් කොටස් හයකට වෙන් කරන්නේ ඔවුනොවුන්ගේ මානසික මට්ටම් නිසාය. ඒ අනුව,

01. රාග වර්ත
02. දෝස වර්ත
03. මෝහ වර්ත
04. සද්ධා වර්ත
05. බුද්ධි වර්ත
06. විතක්ක වර්ත² වශයෙනි

මෙම වර්ත ස්වභාවයන් අනුව ද ඉවසීම අමතක කර කටයුතු කරන අවස්ථා හා එහි දී සිදුවන අයහපත් ප්‍රතිවිපාකයන් අපට දක ගැනීමට පුළුවනි. වර්ත ස්වභාවය කුමක් වුවත් ඉවසීම තමාට පුරුදු පුහුණු කරගත හැකිය. නො ඉවසීමෙන් කටයුතු කරන්නා එහි අයහපත් ප්‍රතිඵල පිළිබඳ සිතා ඉවසා සැතසීම උදාකර ගතහැකි බව සිතිය යුතුය. ක්ෂාන්තිවාදී ජාතකයේ දී බෝධි සත්ත්වයන් ලද අත්දැකීමක් එහි විවරණය වන්නේ මෙසේය. බරණැස් නුවර කලාබු නම් රජෙක් රට පාලනය කරන කල්හි බෝසතාණෝ හිමාලය වන ප්‍රදේශයට ගොස් බණ කියමින් භාවනා වඩමින් කල් ගෙවන අතරතුර දිනක් බරණැස් නුවරට පැමිණ රාජ උයනෙහි වාසය කරමින් සිටියේය. එදා කලාබු රජතුමා ස්වකීය නාටක ස්ත්‍රීන් සමඟින් උයනෙහි සිටින අතරතුර වෙහෙස නිසා ම රජු නින්දට වැටුණේය. මේ අවස්ථාවේ දී එක ස්ත්‍රීයක් රජු සමීපයේ නවත්වා අනෙක් ස්ත්‍රීහු තවුසාගෙන් බණ ඇසීමට ගියහ. අවදි වූ කලාබු රජු එයට කිපී තවුසාට පරිභව කොට තමා කිමෙක්දැයි අසා සිටියේය. තවුසා මම ක්ෂාන්තාදී වන බව පැවසීය. එවිට රජතුමා වදකයන්ලවා කරපහර දී තවුසාගෙන් තමා කිමෙක්දැයි විමසීය. නමුත් පිළිතුර වූයේ තමා ක්ෂාන්තිවාදී වන බවයි. ඉන් අනතුරුව නාසය, කන්, අත්පා ආදී අවයව කැප්පවීය. තපසයාගේ පිළිතුර පෙර සේම විය. ක්ෂාන්තිවාදී තාපසයා කළුරිය කළ අතර රජු පොළොව පැලී එහි ගිලුනේය. තාපසයා අසවසාන අවස්ථාවේදීත් රජු කෙරෙහි චෛරයක් ඇති කර නොගත්තේය. රජුට සෙත් ප්‍රාර්ථනා කළේය. එසේ නම් ඉවසීම පුද්ගලයාගේ පවතින්නේ සිතේය. සිතේ පවත්නා ඉවසීම කයෙන් වචනයෙන් පිට කරනු ලබයි. ඒ නිසා කායික වශයෙන් ප්‍රාණඝාතයෙන්, සොරකමින්, බඹසර වැසීමෙන් හා සුරාපානයෙන් ආරක්‍ෂාවීම කායික ඉවසීම සලසාගත හැකිවෙයි. වාචසික වශයෙන් බොරුකීමෙන්, හිස්වචනකීමෙන්, පරුෂවචනකීමෙන් හා කේළාම් කීමෙන් ආරක්‍ෂාවීමෙන් වාචසික ඉවසීම ඇති කරගත හැකිය. නිතර සිහියෙන් පැමිණෙන අවස්ථාව

තේරුම් ගැනීම හා එයට දක්වන ප්‍රතිචාරවලදී ඉවසීමට ප්‍රමුඛතාවයක්දීම සුදුසුය.

ඉපැරණි වදනක් වුවත් එහි අර්ථයෙහි පැරණි බවක් නොපෙනෙන උපදේශයක් වන්නේ "ඉවසීමෙන් සැනසීම ලැබෙයි" යන්නයි. සුළු මොහතකට ඉවසා සිටීම තුළින් මහත් විනාශයක් වලකා ගැනීමට සිදුවන අවස්ථා ඇත. සමහර පුද්ගලයන්ගේ ඉවසීමේ අඩුව නිසා ම ප්‍රවෘත්ති නැරඹීමේ දී පවා එහි නිවේදකයාටත් බැණ වදි, ගීතයක් ප්‍රචාර වන විට එකී ගීතයටත් බැණ වදි. එකී මෙහෙත ඉවසීමෙන් වචනය රැකගතහොත් කෙතරම් නම් සත්පුරුෂකමක් ඇතිකර ගත හැකිදැයි අප අපගේ සිතින් විමසීම කළ යුතුය. ඉවසීමෙන් ජනප්‍රියත්වය මෙන්ම නිහතමානිත්වය ඇතිවෙයි. එනිසාය,

"බන්ති පරමං තපො තිතික්ඛා
නිබ්බාණං පරමං වදන්ති බුද්ධා,
න හි පබ්බජ්තො පරූපසාති
සමණො හොති පරං විහෙයියන්තො"

යනුවෙන් ඉවසීම නම් ක්ෂාන්තිය උතුම් වූ තාපස බවයි. බුදුවරු නිර්වාණය උතුම් බව ප්‍රකාශ කරති. අනන්‍යයන් පෙළීම තාඛන පීඩනවලට ලක් කරන්නා පබ්බජ්තයෙක් නොවේ. අනන්‍යයන් වෙහෙස මහන්සි කරන්නා ශ්‍රමණයෙක් නොවේ. ඉවසීම යනු තාපස වෙයි. ගිහි පැවිදි උපාසක මව පියා නැන්දා මාමා අයියා අක්කා මේ ආදී මොනයම් හෝ සමජ ස්ථරයක් තුළ විටින් විට සැමදෙනා ම බැදී පවතී. ඒ සියලු දෙනාට ම මොනයම් හෝ සමාජමය වගකීමක් ඇත. එකී වගකීම අර්ථවත් වන්නේ ඔහු ඉවසන තෙක් පමණි. ඉවසීම බිඳුනු සෑම තැනකදී ම මිනිසාගේ ප්‍රකෘතිය ඉස්මතුවෙයි. එයින් ජන්මය හෝ ආරය හැඳුනු වැඩුනු පරිසරය අනාවරණය වෙයි. ඉවසීම අමාරුය. අමාරු අපහසු වුවත් අතිශයින් ම පුගුණ කළ යුත්තකි. එයින් සැනසීම ලැබෙන

නිසාය. එනිසාය මංගල කරුණු අතර "බන්තීව සොවවස්සතා" යනුවෙන් ද දස පාරමිතා අතර ක්ෂාන්ති පාරමිතාව ලෙස ඉවසීමට අර්ථගන්වා ඇත.

ඉවසීම දෙලොව සැප සාදයි. සැනසීම ඇති කරගැනීමේ මාවතයි. ඉවසිය යුත්තේ මොහොතයි. එකී මොහොත ඉවසිය යුතුමය. තමන්ට ඉවසීමට සීමා නැත. ඒ නිසා සිතට නො ඉවසීම ඇති වේයැයි පාරිසරක සාධක පෙන්නුම් කළ හොත් එකී මොහොත ගෙවා දැමීම ම ඉවසීම ඉදිරියට පවත්වා ගෙන යෑමට ඉමහත් ශක්තියක් සපයනු ලබයි. එය ඔබව ජයග්‍රහණයට, ගුණවත්බවට, නැනවත්බවට, සැනසීමට, සත්පුරුෂභූමියට ඔසවා තබනු ඇත.

ආන්තික සටහන්

- 1 අංගුත්තර නිකාය i කොටස, තික නිපාතය, පුග්ගල වග්ගය 230 පිටුව.
- 2 ඉදානිඅත්තනෝවරියාකුලන්තිඑඤ්ච වරියානි වරියා රාගවරියා දෝසවරියා මෝහ වරියා සද්ධා වරියා බුද්ධි වරියා විතක්ක වරියාති, විම, කර්මස්ථාන ග්‍රහන නිර්දේශය 242 පිටුව
- 3 ජාතක පාළි i කොටස, බන්තිවාදී ජාතක 556-559 ගාථා
- 4 ධම්මපදය, බුද්ධවග්ගය,